

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában, földszint.
Kéziratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 151.

ELŐFIZETÉS: Helyben 1 évre 12 frt, 1/2 évre 6 frt, 1/4 évre 3 frt, 1 óra 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr, 1 óra 1 frt 20 kr.

HIRDETÉSEK: 6-hasábos petit sor egyszer 8 kr, minden következőnél 6 kr. Bélyegdíj külön 30 kr. Nyilttér sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADI NYOMDATARSASÁG (az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 151.

A harmadik évnegyed.

Arad, deczember 15.

A küszöbön álló válságról, a földbir- tokos osztály súlyos helyzetéről, a külön- böző telekezetek és népfajok közötti vi- szályról, a katolikus polgárság lelkiis- meretének felháborodásáról szakadatlanul világgá kürtölt célzatos és hazug hiesz- telések csuf zsvájában szinte jól esik egy- egy tényt konstatálnunk, melynek ta- nuságtétele nem vonható legalább két- ségbe, s mely napnál világosabban igaz- olja, hogy míg a kutyák ugatnak, a ka- rávan szépen, biztosan halad.

A Wekerle Sándor miniszterelnök által tegnap közzétett állampénztári kimutatás a folyó év harma- dik negyedéről képezheti bizonyára mindazok előtt, kik nem pletykák, hanem tények után szeretnek itélni, a nap leg- fontosabb eseményét. E kimutatás követ- kezetesen a folytonos javulás képét mu- tatja államháztartásunkban, amint az a legutóbbi lusztrumban megszakítás nélküli jellegét képezi finanziaális viszonyaink ala- kulásának.

Ezen fejlődés legfeltűnőbbben mutat- kozik a forgalom emelkedésében a mult év III-ik negyedével szemben. Az idén ugyanis a harmadik évnegyed bevételei 6.7, a kiadásai pedig 5.2 millió forinttal nagyobbak, mint a mult év ugyanazon negyedéi, ami a budget megfelelő tágulá- sát, izmosodását mutatja. Örvendetes to- vábbá, hogy — bár csekélyebb mérték- ben — a fölösleg dolgában is túlhaladja

a tavalyi III-ik évnegyed eredményeit másfélmillió forinttal, ami csak ugy méltatható kellőleg, ha meggondoljuk, hogy épen a tavalyi év zárszámadásai tüntették föl a legnagyobb fölösleget, amelyet a magyar államháztartás zárszámadásai eddig egyáltalán felmutattak.

A mostani évnegyed bevételeinél leg- erősebben particzipálnak a magyar állam- vasutak üzleti bevételei, 2 millióval, a különféle rendes bevételek 1.16, az egye- nes adók 0.61, a bélyegjövédék 0.3, a dohányjövédék 0.25, a sójövédék 0.25. a pénzverde 0.58, a telepítvényesek által fizetendő vételárak és kamatok 0.36, a távirda 0.26, az államvasutak gépgyára és a diósgyőri vas- és aczélgyár üzleti bevételei 0.46, végül az állami erdők 0.18 millió forinttal.

Ezen emelkedésekkel szemben azon tételek sem mutatnak visszaesést, mely a mult év III-ik negyedének megfelelő tételeinél kisebbek. Így a fogyasztási és italadónál mutatkozó elmaradás abból ered, hogy a hitelezett szesz-, sör-, czu- kortermelési és petroleumadó, valamint a fogyasztási és italadó és italmérségi adó havonként, minden hó utolsó napján ese- dékes. A mennyiben pedig a hó utolsó napja ünnep vagy vasárnap, az adó a következő hó elsején fizetendő. Mivel a szóban forgó negyed utolsó napja szeptember 30-ika vasárnap volt, az egész hónap ez águ jövédelme október 1-ején lett befizetve s a IV-ik negyedben fog elszámíttatni. Így tehát az ezen címen befolyt 21 millió negyedévi bevételhez

képezt a 893-iki negyeddal szemben mu- tatkozó 0.36 milliónyi keveslet megta- lálja kellő magyarázatát.

Mindezekből már most világos, hogy az általános inségről, a közgazdasági vál- ságról, a terjedő elszegényedésről kol- portált hírek nem egyebek az ellenzéki sajtó célzatos hazudozásainál. Az állam- háztartás bevételei, különösen annak azon ágai, melyeket felsoroltunk, nagyon ér- zékeny fokmérők a lakosság közgazdasági állapotában előforduló fluktuációknak, s a legcsekélyebb arányu hanyatlás ezen a téren, visszatükröződik az állampénztár bevételi tételeinél.

Külömben ha még ugy is volna, a mint az ellenzéki népámitók állítják, hogy közgazdasági tekintetben hanyatlás állott be, még akkor sem lehetne arra ráfogni, hogy az a hanyatlás állandó jellegű, vagy hogy annak oka a kormány politikai és közgazdasági sáfárkodására vezetendő visz- sza; de hát ennek a hanyatlásnak épen az ellenkezője áll, és így nem csak a kö- vetkeztetés hamis, hanem maga a föl- t e v é s is hazug és teljesen rossz hiszemű. A tények, a számok bizonyítják ezt, a melyek nem csálnak és a melyek a leg- utóbbi kimutatásban is megczafolatlanul igazolják, hogy a kormány politikája minden téren beválik s az ország nem csak az ő szabadelvű intézményeiben, ha- nem közgazdasági viszonyaiban is folyton a fejlődés, az emelkedés útján van. Az irigy küldföldnek és osztrák reakciónak ez képezi fájdalmát, a mi klerikális ellen- zékünknek pedig szégyenét és gyalázatát

Az „Aradi Közlöny” tárczája.

A „jövő zenéje.”

Oh újra hallom azt a dallamot ...
És szívem újra kél és háborog.
Harsogj, harsogj csak messze égi dallam,
Egy szebb jövőnek álma kél e hangban ...
A multból harsan s a jövőbe sejtet ...
Jog-é, hogy annak mert születni tetszett
Tudj isten milyen mennyezetes ágyon,
Rakással hulljon az ezüst, arany,
S a szellem bár még oly magasba szálljon
Koplaszjon most is mindig itt alant.
Nem zengett el már az a bűvös ének,
Mely elsepert csinált nagyságokat
S örök jogát a szívnek és az észnek
Véres torokkal hörgé aszalatt.
Hát mért zsiibogott a hatalmas eszme
Sok éles agynak lázas peremén?
Hát mért vitt annyit adás örületbe
A düh, a bosszu, áltató remény?
Mért forrt öldöklön, démonnak tűzéval
Vér ellen a vér és egy ellen agy?
A tavasszi langy nap gyümölcsöt érlel
S te óriás táz nekünk mit se adj?
Mért zengett olyan lángolón a dálnok?
Oh hogyha élne s feltámadna most,
Lemennykövezne telhetetlen latrok,
Dörögne új dalt, új, iszonyatost,
És újra hallnók azt a dallamot ...
Mig szívünk újra kél és háborog.

Harsogj, harsogj csak messze égi dallam,
A szebb jövőnek álma kél e hangban ...

PEKRY KÁROLY.

Dőre ábránd.

— Az „Aradi Közlöny” eredeti tárczája. —
Irta: Kosztka Mihály.

Fáradt vagyok. Kifárasztott ez a hirte- len, váratlan szerelem, mely egyetlen roham- mal kiűzte szívemből a régi, immel-ám- mal megalkotott ideálokat, azokat az utcán szerzett ismerőseket, kiket csak az első mele- gebb kézszorításig, csókiig tudunk szeretni. Fár- radt vagyok, mert fáraszt agyam, ennek a csak pár hét előtt is nyugodt járásu órá- nak, féktelen megzavart működése, hisz érzi, hogy letűnt uralma, felettem most csak a szív, a szenvedélyesen és reménytelenül, a féltő re- megéssel és kétségbeeső lemondással, de mind- örökké szerető szív uralkodik.

Fáradt vagyok és érzem a medium álma- tagságát, ki suggestió alatt áll, aki erővel ki akarja küzdeni akarátát a hipnotizáló telett, de nem tudja.

Üdvösséges álmatagság ez nekem, habár ér- zem, hogy e testem minden izével neki szolgáló akaratom utoljára is önmagam ellen fog for- dulni, s izzé-porrá zuzni, ha utoljára is más fogja előlem ajkának szüzi himporát a szere- lem édes vágyában lecsókolni.

Emberék, ne nevésetek ki, de szánjatok, ha elmondom nektek, szememben tán egy felszökkenő gyáva könnyecseppel, az én lelkem és szívem sanyargató történetét ...

I.

Hogy mikép keletkezett? Hát ki mondja meg miképen támad a nap, a csillagok a sötétlő égen, miként száll reám az est alkonya és hogyan ébred a hajnal bibora?

Egyszer csak érezzük melegét a vörösen támadó, tűzes golyó sugarainak, ábrándozunk a csillag-miriád rezgő fénye mellett, bágyasztó melankólia lep meg az alkony beálltával és erőnk duzzadni érezzük a biboros, majd ró- zaszaszinbe olvadó hajnal megszületésekor.

Igy voltam én is. Nem tudom már ho- gyan, nem tudom hogy mikor, csak fájó, s azért mégis boldog tudattal éreztem azt a végtelen édes álmadozásra hajló érzelmet, melyet csak a szerelem szülhet.

Megremegtem egy-egy visszaidézett sza- vára, egy hirtelen támadt képre, mely őt ábrázolta különös, bájos mozdulatban, osók- jaimmal borítottam egy kis semmiséget, s keztyűjéről lefeszlett apróságot, s megcsapott az illat, mely az ő ruhájából áradt ki.

Mily jelentéktelenségek a szerelem va- rázsát élvezni nem tudóknak s mily megbecsül- hetetlen epizodjai annak, kit az alkotó olyan szívvel áldott meg, ki mindezeket a maguk

az, hogy a gyarapodásunk miatt ellenünk támadó csztrák reakciónak megbuktatásunkra irányuló törekvésében szövetségessül szegődik.

BELFÖLD.

A szentesítés után. A bécsi Verein der Fortschrittsfreunde-nek tegnap ülése volt, amelyben azt határozta, hogy üdvözlí a magyar szabadelpártot és a magyar kormányt, azért a kitartó küzdelemért, amelyet az egyházpolitikai reformokért folytattak. Az egyházpolitikai javaslatok szankciója, mondja a határozat, diadalát jelenti a szabadelvűségnek nem csak Magyarországon, hanem Ausztriában is.

Fiume városközgyűlésén Madersbach képviselő indítványára viharos evviva és éljenfelkiáltások közt egyhangulag elhatározták, hogy a királyhoz a kormányzó útján hűség- és hálafelirat intéztessek az egyházpolitikai törvényjavaslatok szentesítéséért.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

— Az „Aradi Közlöny“ távirati tudósítása. —
Budapest, december 15.

Kezdeté délelőtt 10 órakor.

Elnök: Bánffy Dezső báró.

Jegyzők: Molnár, Eszterházy és Bartók Lajos.

A kormány részéről jelen vannak: Wekerle Sándor dr. miniszterelnök, Lukács Béla, Josipovich Imre és Festetich Andor miniszterek.

Hitelesítették a múlt ülés jegyzőkönyvét. Wekerle Sándor dr. miniszterelnök betervezi a szállodézama váltáság ügyében adandó újabb kedvezményekről szóló törvényjavaslatot.

Kiadták a pénzügyi bizottságnak.

Festetich Andor gróf bemutatja a néhai Vásárhelyi Pál mérnök leányának adandó segélyre vonatkozó javaslatot.

Kiadták az illető bizottságnak.

Neményi Ambrus bemutatja a pénzügyi és közlekedési bizottság jelentését vasuti ügyekben.

Annak idején napirendre tűzik.

Makfalvay Géza interpellációt nyújtott be a dohánybeváltásnak egyes helyeken történt elhalasztása miatt.

Az interpelláció az ülés végére marad.

A ház ezután harmadszori felolvasásban is megszavazta az 1892. XLV. t.-cz. kiegészítéséről szóló javaslatot.

Mentelmi ügyek.

A ház Drakulics Pál, Gyürky Abrahám gróf és Rohonczy Gedeon mentelmi ügyét vita nélkül felfüggesztette.

Sima Ferencz és Hock János mentelmi ügyénél

Olay Lajos a bizottsági javaslat ellenében a mentelmi jog fentartását sürgeti, még pedig azért, mert 12 kr vámról van szó, és mert ez zaklatás.

Krajtsik Ferencz kéri a mentelmi jog felfüggesztését, mert Sima nem akart megfizetni 12 kr vámot, a mire pedig kötelezve lett volna.

Ugron Gábor zaklatást lát a dologban s már csak a képviselői tekintély érdekében sem szabad megengedni, hogy 12 kros ügyben kikérjenek a Háztól a képviselőt. Be lehet hajtani azt a 12 krt más uton is és nem szabad ilyen dologból kihágási ügyet csinálni. (Helyeslés balfelől.)

Mohay Sándor azt találja, hogy ha eddig ilyen ügyben nem történt meg a mentelmi jog felfüggesztése, az hiba és abból nem következik, hogy a ház ismételen is ebbe a hibába essék. Elfogadja a mentelmi jog felfüggesztését. (Helyeslés jobbfelől.)

Madarász József szerint az egész ügyben semmi egyéb nincs, mint zaklatás, amihez ő sem járulhat.

A vitát bezárták.

Krajtsik Ferencz előadó azt hiszi, hogy Ugron vagy nem, vagy csak felületesen olvasta a bizottsági jelentést, mert különben nem állithatná, hogy itt zaklatás van. A törvény értelmében ez kihágási ügy és ezt ebben az értelemben kell elbírálni.

A Ház a bizottság jelentését fogadja el.

Vermes Béla mentelmi jogát vita nélkül tárgyalta le és nem fűggesztették fel.

Helyi érdekű vasutak.

A szent-lőrincz-szlatina-nasiczi helyi érdekű vasutnál felszólalt

Bethlen Balázs gróf előadó és ajánlotta a javaslatot elfogadásra.

A ház ezt a javaslatot, ugy szintén a baja-zombor-ujvidéki, esztergom-almásfüzitői, temesvár-nagy-szent-miklósi és az erdőszádas-

nagy-somkúti h.é. vasutakra vonatkozó javaslatokat vita nélkül elfogadta.

A földmívelési költségvetés.

Bujanovich Sándor, ha a földmívelési tárczát a képviselőház a multban is olyan figyelemmel kíséri, mint az ez évi költségvetés tárgyalásánál, akkor meg van győződve, hogy mezőgazdasági viszonyainkban javulás állott volna be. Azzal a kérdéssel akar foglalkozni, mely a vita elejét elfoglalta, hogy a föld évről évre kevesebb jövedelmet hoz a mezőgazdának. Polemizál Tisza Istvánnal, akivel nem ért egyet. A földadónál az utóbbi tíz év alatt nagy emelkedés mutatkozott, melyet a föld nem bir ki már. Felsorolja, hogy az utadó, községi pótdadó és a többi adók, hány százalékkal emelkedtek. A szeszadó azon hatását vázolja, mely különösen a felvidéki gazdákat sújtja, akik munkást a konvenczióban kikötött szesz nélkül nem kapnak s akiknek a kiszolgáltatott szesz után fizetniük kell. A mai mezőgazdasági viszonyok közt a hanyatlás annál meglepőbb, mert a gazda többet dolgozik, mint ezelőtt 20 évvel, ennél fogva többet is termel, de mert olcsóbb a termény ára, nagyobb a kezelési költség és adó, nem csak hogy meg nem él jövedelméből, hanem a biztos tönkre jutásnak néz elébe.

Óhajtja, hogy minden ellentétes vélemény daczára annak az osztálynak léte biztosításak, mely a multban is államfenntartó elem volt az országban. A miket a miniszter és államtitkár a bajok szanalására nézve mondott, azokkal ő megelégedve nincs. A földmívelési tárcza mióta fennáll, mindig másodrendűnek tekintették s bár a tárcza kezelői üdvös alkotásokat is létesítettek, nem tekintették tárczajukat olyannak, hogy arra támaszkodva vezetői lettek volna a földmívelési ügynek. Ha az ellenzék oly előzmények után kezébe vette a földmívelési érdekek vezetését, ezért kárhoztatták. Kárhoztatták a kormány padjairól, hogy agítál. Pedig ezen agitáció nélkül most is ott volnánk ahol azelőtt voltunk. Szól a határidő-üzlettel üzött visszaélésekről s osztozik Polonyi nézeteiben. A miniszternek sem programjával, sem jó tanácsaival megelégedve nincs. Nekünk buzát természetni kell, mert a buzával uralhatjuk az európai piacot. Szép az az intenziv gazdálkodás, de ő nem egy gazdát ismer, akit ez az intenziv gazdálkodás tett tönkre. Ő maga is óhajtja az állattenyésztés nagyobb mérvre terjesztését, de még ez idő szerint nálunk az állattenyésztés nem hoz elég jövedelmet. Olyan intézkedéseket követel, melyek buzának és állattenyésztésnek piacot teremtenek. Elfogadja Ivánka Oszkár határozati javaslatát, azonban a törvényjavaslatot nem. (Helyeslés balról.)

Nedeczky Jenő szerint a kormány még ma sem látja a válságot, amit az államtitkár bemutatott belőle, az csak egy pezsgős pa-

ideális értékében csodás rajongással megbecsülni tudja.

... Egyszer a színházban — a szerelmes szívnek a sorstól ki könyörgött véletlenje — épen melléje kerültem. Fura bolondos históriát játszottak odafenn, bár előttem tragédiát is imitálhattak volna, hisz a színpadon ide-oda mozgó alakok járása, a szerzőnek oly elmésen kieszelt, s oly pompásan eldekklamált bohokái mind-mind egy zugó khaoszsa bonyolódott össze szemem előtt.

Magam mellett tudtam azt a leányt, kit egészséges, az élet ezer ingere között még sértetlenül álló lelkem rajongó ihlettel ölelt körül, kinek egy szaváért a félvilágnak is kész lettem volna és kész vagyok a keztyüt odaadni most is. Minek is figyeltem volna akkor, hogy az ott fenn elcsattant szavak melyikére keljen kacagni, mikor tán inkább sirni szerettem volna? ...

Két apró, keskeny keze ott pihent ölben. Tekintetem reájok tévedt, el se birtam onnan venni sokáig. Vágy, emésztő láz kezdte gyötörni egész valómat megfogni, megsimogatni azokat a gyöngé, csak csókra teremtett kezeket.

Es ekkor minden akaraterőmet összpontosítottam erre az egy gondolatra; kissé megdőltem, hogy bluzának dudoros uja, s az én karom összesimult. Pillantásom merev tekintettel kapcsolom összekulcsolt kezeire és suggettáltam a nékem való engedelmisséget.

Reszkedtem az izgalomtól, mert láttam mint kezd befolyásom alá jutni. Ossze fonó-

dott két keze lassan-lassan szétvált, s az egyik ovatosan, szakadozott időközben siklott le az ülés bársony támlója alá, hol — akaratom hatalma alatt — megtalálni vélte kezem.

S mikor már csak egy vonalnyi tér volt az ő és az én kezem között, átkapcsoltam idegesen remegő ujjaimmal keztyüs kezét, s lehunyott szempillákkal pár pillanatig élveztem azoknak lázas melegét, visszaadó szorítását ...

Aztán ránéztem az arczára. Szemében a fáradtság tompa fénye világított, szája körül pedig ott vonaglott a tehetetlen, legyőzött akaraterő bágyadt vonása.

Diadalittasan lélekztem fel:

— Enyém ez a leány, enyém ez mindenestől ...

II.

Ugy esett, hogy ez után a lelkem büszke öntudattal eltöltő est után nem találkoztunk, csak három héttel később.

Talán nem is három hét, de három év az, mely kegyetlen, irtozatos ékként közém és közé furdódt; talán három évszázad volt a szenvedélyek izzó árjában égő, vágyakozó szerelmemnek. Végre mégis elmúlt.

Mennyi boldogsággal, mennyi reménnyel indultam hozzájuk; boldogsággal mert üdvöm teljességét reméltem, reménnyel, mert egy életre való boldogságot véltem nyerni tőle.

A boldogság tengere egyetlen keserű cseppé zsugorodott össze, a remények, az én szép reményeim, mint kőd eloszlott, semmivé lett ...

Benn ültünk a szalonban. Nagy társaság voltunk együtt, szinte magam előtt látom a szalon egész képét. A zongora elé már vagy egy óra előtt valami szenvedélyes zongorázó ur telepedett, csak úgy öntve ujjai végéről az áriákat. A nagy tükör alatt egy erősen kereskedői gondolkozású asszony ült, tele aggatva gyémántokkal. Az albumokat egy piros arczu kisasszony forgatta, a többi foteleket is mind tele ülték asszonyok, urak vegyesen.

Mi két egymás mellé taszított zsölén tiltünk, úgy, hogy szoknyájának leomló fodrai térdemet érték. Halkan beszélgettünk. Most kezdtem először komolyan szólni szerelmemről.

— Lássá — mondtam én, magam elé meredt tekintettel — az ember igazán gyáva lesz, mikor igazán szeret. Más leányokkal én vakmerő, talán egy kis mértékben szemtelen is vagyok, s magától mintegy félek, mert szeretem, mert nagyon szerelmes vagyok magába ...

Reá néztem. Nyugodt, hideg volt a nézése. Semmi biztató a tekintetében, semmi láng a szeme lobogásában, majd halkan azt kérdezte:

— Higyjem én ezt?

Eikomolyodtam. Milyen kérdés ez. Hát nem tudja kiérezni a hangom rezgéséből végtelen odaadásom, nem tudja megérteni szemem lázas, epelelő nézéséből szerelmes vágyam. Azt feleltem:

— Az én szavamban eddig még nem kételkedett senki.

laczba volt beszoritva. Hogy a bajok ily nagyra nőttek, az csak az egymást felváltott szabadelvű kormányoknak büne volt s az ellenzék érdeme, hogy most hozzá fogtunk a bajok orvoslásához. Ha tultermelésről beszélnek, hát akkor miért fokozzák ezt a románbuza behozatalával? Egy államban, melynek lakossága három negyed részben földmives, kell hogy az agrár-munka képezze alapját mindennek, mert csak addig leszünk magyarok, míg erős magyar földmives osztályunk lesz. Az iparosnak is a földmivest kell támogatni, mert a földmives jóléténél kezdődik az ipar felvirágozása. A kormány tétlenül nézte, hogy mint vándorolnak ki milliók munka hiányában, mikor az ország más részén a föld kiaknázatlan maradt munkaerők hiányában. Míg a munkaerőt nem becsüljük, okoszerűen fel nem használjuk, addig kulturáról se beszélünk ezen a téren. Elfogadja Ivánka Oszkár hat. javaslatát, a költségvetést nem. (Helyeslés.)

Bolgár Ferencz szintén a gazdasági válságról beszél s felhossa azt a körülményt, hogy a kormány nem igyekezik kellő piacot teremteni terményeinknek. Ivánka Oszkár határozati javaslatát fogadja el.

Herman Ottó tagadja, hogy ez a vita, mely már oly széles mederben napok óta folyik a házban, a földmivelési politikánkkal foglalkozott volna. Hivatkozik e tekintetben külföldi példákra, különösen az angol parlamentre, melyben első rendű kezelés a földmivelési tárgya tárgyalása. Azután a hazai gazdasági viszonyokkal foglalkozva, követeli, hogy az alföldön is kell a gabonatermény elárúsítására egy metropoliszt teremtenünk, mert így a gazda könnyebben értékesíti terményét. Beszél a felvidéki árvizekről, a Vág pusztításairól, mely midőn egész vidéket elönt, akkor a koldusbotra jutott lakosságnak könyöradományokat gyűjtenek, de tett-e a kormány valamit ezen árvizek megakadályozására. A parlament és sajtó Magyarország pénzügyminisztereitől mindig programot követelt. Hát hiszen adtak is programot, fényeset, csillagost, a kormányparti képviselők is ígérték mindent, de mikor a dolognak kézzelfogható bizonyítékait kerestük, akkor nem volt semmi, nem történt semmi. Eddig hallottuk, a vita folyamán, hogy kinek mi a baja, de az országnak, mint ilyennek bajáról nem hallottunk, pedig csak Ausztriára kell néznünk s megtaláljuk földmivelési bajainkat. Ausztria iparunkra nehezedett s ugyanakkor elnyomta földmivelésünket is. Míg nincs önálló vámunk, pénzünk, addig gazdasági haladásunk meg van bénítva. Független önálló Magyarországon önálló vám és bank legyen és akkor felvirágozik földmivelési ügyünk. A javaslatot nem fogadja el.

Eötvös Károly gróf Károlyi Sándornak azon megjegyzésével foglalkozik, melyet az a kecskeméti szőlőtelepre vonatkozólag tett.

Elhallgattam. Aztán összenéztünk, vagy talán inkább én néztem, ő meg nézette magát, végre is azt felelte:

— No hát hiszem.

Ezt mondta a szája, a szeme pedig így szólt: lásd, van nekem még egy pár gavallérom, azok nekem jobban tetszenek, de azért téged is megtartlak, mert elég érdekes vagy. No ne haragudjál azért, ha kissé hitegetlek...

Minden erőmre szükségem volt, hogy arcomon vissza ne tükröződjék az a keserűség, melyet ekkor egész válómban éreztem. Fájdalmas érzettel sohajtottam fel:

— Nem lesz ez a leány enyém soha, egyetlen porczikája sem... Felálltam mellőle, hisz mit is kerestem volna ott többé, hol számomra csak kín, keserűség terem.

Es most, hogy megfordult a világ folyása, lustán, bátyadtan, kimerülten kóborlok. Fáradt vagyok és érzem a médium álmagságát, ki sugestió alatt áll, a ki erővel ki akarja küzdeni akarátát a hipnotizáló felett, de nem tudja.

De üdvösséges álmagság ez nekem, habár érzem, hogy e testem minden ízével neki szolgáló akaratom már is önmagam ellen kezd fordulni, s izzé-porrá is fog zuzni, ha látom, hogy utoljára is más fogja előlem ajkának szüzi himporát a szerelem édes vágyában lecsókolni.

Emberek, kik hallottátok az én lelkem és szívem sanyargató történetét, ne nevésetek ki, de szánjatok.

Valótlannak jelzi gróf Károlyi Sándor állításait, azt mondja, hogy a kecskeméti szőlőtelepnek a célja, a szőlőtelepítés ujbolí meghonosítása, a kivándorlás megakadályozása és a homoki földek árának emelése. Ismerteti ezután részletesen a kecskeméti szőlőtelepet, az ott alkalmazott vincerellék fizetését, akiknek tisztességes jövedelmük van s akik idővel az általuk művelt szőlőföldek tulajdonosai lesznek. A 156 ott megtelepedett telepes vincerellér három év alatt tisztességes vagyont is szerzett. Ismerteti a telepesekkel kötött szerződést. (Helyeslés szélsőbalról és jobbról.)

Mérey Lajos a mezőrendőrségi törvény hiányairól beszél.

Budapest, december 15. (Saját tudósítónk távirata.) A képviselőházi ülés további folyamáról tudósítónk a következőket sürgönyzi:

Ülés végén Eötvös felelt Zichy interpellációjára, s kijelentette, hogy Zichy javaslatait a köteles példányokról és a muzeumot ellenőrző bizottság szervezéséről nem fogadhatja el. Serbán interpellációjára kijelentette, hogy a balázsfalvi érsekiséget már betöltötték s hogy a balázsfalvi oláh egyházi kongresszust, a kormány a jelenlegi erdélyi nemzetiségi viszonyok miatt nem engedélyezte. (Általános helyeslés.)

A válaszokat tudomásul vették.

IDŐJÁRÁS.

Légnemés: reggel 7 órakor 772.5 milliméter. délután 2 órakor 768.2 milliméter. Hőmérsék: reggel 7 órakor C° — 6.4, délután 2 órakor C° — 1.2. Szél iránya és ereje: reggel 7 órakor K. 3. délután 2 órakor K. 2. Felhőzet: reggel derült, délután félborult. Csapadék az utóbbi 24 órában: hópelyhek.

Nyolvan ezer forintos sikkasztás.

— Zachariás József ügye. —

Kisje n ör ö l írják a „Pesti Napló“-nak: A minap irtuk meg levelezőnk egy távirata alapján, hogy Zachariás József, Fekete-Gyarmat község jegyzője feleségével, Zachariás-Kallos Ilonával, a mult szerdán hirtelen eltűnt. Az eltűnéssel hangossá lett az a lappangó gyanu, amely azt rebesgette, hogy Zachariás bűnös uton szerzi nagy költsékéhez a pénzt.

Mint levelezőnk ujabbán írja, már októberben beszéltek egy ellene indított vizsgálatról, minthogy azonban újabb adatok nem kerültek napvilágra, elfelejtették a dolgot. Most a mindinkább nagyobb számban jelentkező károsodottak panaszából bizonyossá kezd válni, hogy csaknem 80,000 forinttal csalta meg azokat, a kik biztak benne.

Zachariás nagyuri módban élt, sokat kártyázott a kaszinóban és mindig százasokat vesztett. Sokat költött mulatságra, a cigányokra. A cigányok közül többen az ő széles jókedvének köszönhetik, hogy házat, földet szereztek. Kedvelte a vadászatot is és kutyáit nagy tisztességben tartotta. A lutrin szenvedélyesen játszott s öt forint volt a legkisebb tétele, a huzást pedig mindig megtáviratoztatta magának. Vendégeit roppant bőkezűséggel fogadta, és semmi költséget sem kimélt, hogy jól mulassanak.

Ilyen életre három ezer forintos jegyzői jövedelme kevés volt s csakhamar idegen pénzkehez nyult. Tekintélyes megjelenés szeretettel és bizalmat szerzett neki eleintén és csakis így követhette el szélhámoskodását. Egy egész sereg paraszt és sok jó barátja siratja azt a bizalmat, amelyet váltóalírásokban fejeztek ki iránta. Alig van Fekete-Gyarmaton gazda, akit kisebb-nagyobb összegekkel meg ne károsított volna.

Tegnap egy fekete-gyarmati parasztokból álló küldöttség járt az ottani takarékpénztári igazgatóságnál s váltóalírásuk fölmentéseért esedeztek. Sirva panaszták el a küldöttség

tagjai, hogy jegyzőjük csalásai amugy is érdekenyen sujtották őket, s ha még a váltóikat is ki kell fizetniök, teljesen tönkrejutnak. Egy kisiparos csaknem megörült, hogy ezer forintját, amely összes vagyona volt, elvesztette. Különösen rosszul jártak azok, akik birtokát parcelláknaként megvették. Kisült, hogy Zachariás ezt a birtokot nyolcezer forint erejéig betáblázta a nagyszabeni takarékpénztárnál, úgy, hogy a vételárakat most ujra ki kell fizetni.

Egy gazdaszövetkezet birtokvásárlással bizta meg Zachariást részletfizetésre és nyolcezer forintot le is törlesztett, ezt az összeget azonban szintén a maga özéljaira használta fel. Megtartott a főhercegi uradalom bérleteiből 1900 forintot, közkölttség fejében fölvetett 714 forintot, a gyulai takarékpénztárhoz beadott egy 2400 forintról szóló váltót, amelyről kiderült, hogy egyik aláírója már tíz esztendővel ezelőtt meghalt s a másik aláírt nevet sem ismeri el a gazdája.

Lelketlenül bánt el a rokonaival is. Testvére, a nagyváradi káptalan alkalmazottja meghalt, két fiának 36,000 forint örökséget hagyott s gyámjuknak öcscsét jelölte meg. Az egyik fiu hét esztendő korában meghalt s az örökség az egyetlen fiura szállott volna, aki most gimnázista. Az örökség azonban szintén elpusztult. Fekete-Gyarmaton óriási az ingerültség ezek miatt a gazságok miatt.

Megvigasztalta a férjét.

— Aradi história. —

Egy szép aradi asszonyka, halvány arcú, molett teremtés, empir ruhában naponként sétált a főtéren, melynek egyik legérdekesebb jelensége volt. A halvány arc hirtelen eltűnt és azóta még a hársfák elsárgult levelei is, mintha egyáltalán nem volna már hivatásuk, leperegtek, mert a titok, a melyről eddig susogtak, már nem titok, hanem nyilvánvaló dolog. Még hosszú napon történt, — így beszéltek, — hogy a halvány arcú asszony levelet irt a férjének, csak néhány sort, csak ennyit:

— Kedves férjem!

En nagyon sajnálak, de másképp nem lehet, én elhagylak téged. Már régen elakartalak hagyni, de vártam a mai napig; ma hosszú nap van, az engesztelődés, a vigasztalódás napja, tehát engesztelődjél meg irántam és vigasztalódj meg...

Regina.

A férj, — bár hosszú nap volt, magánkivül volt a dühtől, fájdalomtól és minden jel azt mutatta, hogy sohasem fog kiengesztelődni a hűtlen asszony iránt, valamint, hogy sohasem fog tudni neki megbocsátani.

Multak napok, kinos, keserves hónapok, a férj annyira szenvedett, hogy környezete mindent elkövetett szórakoztatására.

De úgy látszott, nem tud és nem akar felejteni.

A szórakoztató környezetnek nagy segítségére volt egy másik molett teremtés, drappszerű ruhában, szintén halvány arccsal,

Es tegnap, — mondják — levelet hozott a posta, — az empir ruhás asszony írta.

Néhány sort tartalmazott a levél, csak ennyit és nem többet:

„Megóntam, nagyon megbántam. Már visszatértem volna, de nincs pénzem.

Regina.”

A férj kacagott, összegyűrte a levelet, leült és irt Reginának. Így irt:

„Hosszu nap volt, midőn áltávozott, az engesztelés és bűnbocsánat napja volt. Legyen nyugodt, én kiengesztelődtem és megbocsátottam, tehát nem szükséges visszajönnie, stb.”

A második felolvasó estély.

— Saját tudósítónktól. —

Arad, december 15.

Ami előrelátható volt, az be is következett: a nagy közönség a „Kölcsey-egyesület” első felolvasó estélyének igazán kiváló sikere után sokkal melegebb érdeklődéssel viseltetett a második, mint az első estély iránt.

De ez csak természetes. Midőn a műsorban Arad városának egyik jeles zsurnalisztája, három kiváló zenésze, s egy kedves színésznője ígért magas szellemi élvezetet a közönségnek, — csak önmagának kedveskedett a szép nem, az ifjuság, az intelligencia, midőn zsufolásig megtöltötte a város ház disztermét.

Legelsőben Brankovics György, az „Arad és Vidéke“ felelős szerkesztője lépetta felolvasó asztal elé, s „Szokás és cseleszövény“ czímen egy kiváló finomsággal megírt novellát olvasott fel, mely ép anynyi tanulságot tartalmazott pointjében, mint amennyire lekötötte meséje érdekességével a hallgatóság figyelmét. Az író tiszta tapsok kíséretében hívták az emelvényre.

Következőleg Dancs Ferencz, Krüger Károly és Brusch Alajos léptek a közönség elé, s magyar dalokat adtak elő, rendkívüli zenei tudással, szívből fakadó melegséggel. S a mily rokonszenvet keltő volt az előadás, éppolyan volt az a tüntetés, melyet a mindig örömmel látott zenészek mellett rendezett a hallgatóság minden tagja, ideértve a bájos hölgyeket, a műértőket, s a tulzajos karzatot. A kétszer megújított magyar dalok után egy bájos melódiájú keringőt adtak elő.

Kis szünet. A hallgatóság meredten nézett az ajtó felé, ahonnan az estély utolsó pontjának parázsszemű interpretálóját várta.

Az ajtó nyílik, s felzúg a taps, melyhez hasonlót csak — pár perczel előbb hallottunk.

A szintársulat nagytehetségű naivája, Novák Irén játszotta el a „Férjhez menjek?“ című monológot, általános derűtséget keltve legénykörökben.

Ha jól hallottam, egy ezerholdas ur a hátam megett már vállalkozott volna is a nőstülésre, de csak — valaki vel. Ajánljuk a közeli napokban megjelenő újságok hymenrovátát az érdeklődők figyelmébe.

Természetes, hogy a monológ után teljes intenzivitással hangzottak fel a tetszés nyilatkozatok, melyek csak nagy sokára csillapultak le.

A figyelmes rendezőség Novák Irént díszes csokorral lepte meg, amelyből a kis művésznő fess sugójának, Fenyvesi Emilnek is jutott — egy szál virág.

IDŐJÓSLAS.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— Deczember 16. —

Boros. — Hőemelkedés. — Helyenként csapadék.

HIREK.

Deczember 16. Vasárnap. Róm. kath. naptár: Albina. — Protestáns naptár: Albina. — Görög-keleti naptár (deczember 4.): Borbála. — A nap kél 7 óra 24 perczer, nyugsz: 3 óra 56 perczer.

Deczember 17. Hétfő. Róm. kath. naptár: Lázár. — Protestáns naptár: Lázár. — Izraelita naptár: S. Wajisohi. — Görög-keleti naptár (deczember 5.): Szabasz. — A nap kél 7 óra 25 perczer, nyugsz: 3 óra 56 perczer.

Szabadságharczi emléktárgyak országos muzeuma (színházépület II-ik emelet) nyitva van mindennap délelőtt 10—12 óráig, délután 2—5 óráig. Bemenet díjtalan. Kölcsey-könyvtár nyitva van szerdán és szombaton 8—4 óráig és pénteken 11—12 óráig. Helyiség: Polgári iskola, földszint.

Az éhező tanulók jöltevei.

Az aradi szegénytanulókat segélyező egyesület nap-nap után folytatja áldásos működését. Ezen nemescélu törekvést, hogy t. i. naponta 130 éhező árvának ad meleg ételt, Aradváros nemesen érző közönsége szives adományai által mindennap támogatja, elősegíti. Az elmúlt héten a következő gyermekbarátok voltak szivesek adományait által a szegény tanulók fájdalmát enyhíteni. Boros Bérnéné urnő egy kosár almát, Heinrich Sándorné urnő egy fazék zsirt, Kornay Erzsébet urnő egy zacskó babot, egy zacskó lenesét és

egy kosár burgonyát, Kristyóry Jánosné urnő egy zsák burgonyát, Fejér Gyula ur babot, lenesét és borsót; Neuman Dániel ur egy zsák lisztet, Singer Gyula fakereskedő ur egy fél öl tüzitát volt szives ajándékozni. Midőn a jószívű emberbarátok szives megemlékezésükért ez uton is hálás köszönetet mondok, tisztelettel ajánlom az árva és nyomorban sínlődő iskolás gyermekeket a jó emberek figyelmébe és pártfogásába. Hauser Károlyné, egyesületi elnök.

A szegénytanulók konyhájában az elmúlt hetekben Andrányi Károlyné, Kristyóry Jánosné, Robitsék Agostonné, Vörös Vidorné, Waldner Gyuláné és Tiszti Lajosné urnők voltak szivesek felügyelni, ezen hét tartamára pedig Végh Aurélné, Lusztig Arminné és Wadovsky Gusztávné urnőket kéri fel az elnökség.

Kétszáznegyven gyermek felöltöztetve. A szegénytanulókat segélyező egyesület f. hó 19-én (szerda) délután 240 árva gyermeket öltöztet fel. A ruha kiosztás a polgári fiúiskola (templom-utoza) nagy termében fog végbe menni, a mely humánus cselekedetre már most felhívjuk az egyesület választmányának és az emberbarátok figyelmét.

Uj előfizetést nyitunk január hó 1-ével az „Aradi Közlöny“-re. Elő lehet fizetni negyedévre, vagy egy hónapra, bármelyik naptól.

Azok, kik az új évvel előfizetőink sorába óhajtanak lépni, szóval, vagy levelező lapon nyilvánítt kívánatra már a mai naptól egész január hó 1-ig helyben vagy vidékre, ingyen kapják a lapot.

Ez alkalommal felkérjük hátralékban levő t. előfizetőinket, hogy az előfizetési penzeket minél előbb a kiadóhivatalba juttatni sziveskedjenek.

— Az „Aradi Nyomdatársaság“ felelit értesítjük, hogy mindazon sürgős munkákra nézve, melyek a *vasárnapi munkaszünetből* kifolyólag vasárnap végezhetők, értekezhetni Varga Józsefnél, a nyomdatársaság üzletvezetőjénél (*Kiss Ernő-utca 4. szám.*)

— A hivatalos lapból. A király bodzai Sőseer Nándor m. kir. csendőr ezredesnek, a m. kir. VI. számú csendőr kerület parancsnokának, saját kérelmére nyugállományba való helyezését elrendelte s ez alkalommal neki díjmentesen a csimzetes vezérőrnagy jellegű adományozta és megparancsolta, hogy neki a legfelsőbb megelégedés kifejezése tudtul adassék.

— A főherczegek Kisjenőn. József főherczeg kisjenői uradalmában a vadászatok, melyek négy-öt napra vannak tervezva ma, vasárnap kezdődnek. József főherczeg ezuttal nem lesz jelen, de a két fiatal főherczeg mindenestre részt vesz a vadászatokon. László főherczeg nagyobb vadásztársasággal már ma megérkezik Kisjenőre.

— Mikor lép életbe a polgári házasság? A szentesített egyházpolitikai törvények kihirdetése néhány napi késedelmet szenved, holott más hasonló esetekben az a rendes gyakorlat, hogy mihelyt a szentesítés megtörtént, az illető törvénycikket azonnal promulgálják az országos törvénytárban s a kormány jelentést tesz erről az országgyűlés mindkét házának. A kihirdetés halogatását, értesülésünk szerint, első sorban az a körülmény okozza, hogy a házasságjogi törvény utolsó szakaszának rendelkezése szerint a kihirdetés után egy évvel lép életbe, a kormány pedig az életbeléptetést 1896. évi január hó elsejére vette célba. Erre való tekintettel csak a folyó év utolsó napjaiban fogják a törvénytár útján kihirdetni a szentesített egyházpolitikai törvényeket.

— Zajlik a Maros. Beköszöntött a deczember, amely a mosolyában is mérges, fagyos. A lég hirtelen lehült, úgy hogy tegnap reggel a zérus alatt 8 fokot mutatott a hőmérő. A Maroson megindult a zajlás, a szőke folyam nehéz jégtáblákat hord a hátán, s remélhetőleg pár nap alatt beáll. A városligeti tavat is jégkéreg borítja nagy öröme a korosolyasport híveinek.

— A nagy alföldi műút. A transverzális műutat, mely az alföldön húzódik keresztül, Regdon Geyza kir. mérnök e hóban Csongrád alatt kezdi építtetni Reisinger és Fodor cég aradi vállalkozókkal.

— A kártokozó angolok. A beomlott és megrepedt Kossuth-utozai házak ügye még a tanácsban is megfordul. Az angolok jelentést tettek — mint irtuk — a rendőrök ellen, hogy azok a költöztetésnél felette sok kár okoztak nekik. Az ügy felelőbizés útján a tanács elé került, mely a vizsgálat alapján kimondotta, hogy a rendőrök miben sem vétkesek, csupán az angolok által alkalmazott munkások az okai mindennek.

— Énekesek segélyezése. Az országos zene-akadémia igazgatósága leirt a magyarországi katolikus templomok patronatusaihoz, hogy a templomi zene művelését azok anyagilag elősegítsék. Arad város tanácsa — mint aki szintén kapott felhívást — nem hozott javaslatba e célra semmit, mivel ő maga tart templomi zenekart. Az akadémia kiadványait azonban a saját zenekara számára meg fogja szerezni.

— Vajjon kinek fűtyül? A híres fülemile adoma ruhát cseréli, s ujra kísért. Az aradgáji gör. keleti szerb iskola udvarán egy kavicsbányára bukkantak ismeretlen kutatók, s az ott talált anyagot — eddig mintegy kétszáz forintban — értékesítették is, s az összeget az iskola céljaira felhasználták. A város erről értesülvén, betiltotta a további kavicsszállítást, azt bizonyítva, hogy a terület az övé lévén, az övé a bánya haszonélvezeti joga is. Mivel pedig a terület tulajdonjoga felette homályos, az ügyet kiadták a főügyésznek véleményes jelentéstétel végett. Most már igazán kíváncsiak vagyunk, hogy kinek fűtyül hát?

— A vasutak és a karácsony. A magyar államvasutak igazgatósága a karácsonyi és újévi küldemények sokaságára és gyors továbbítására való tekintettel elrendelte, hogy ezeket mint gyorsárukat deczember 16 től deczember 31-ig, esetleg tovább, irányuk szerint külön-külön kell elrakni és továbbítani.

— A fizetési meghagyásról. Az aradi kereskedő ifjak közművelődési körétől a következő meghívást kaptuk: Van szerencsém a f. é. deczember 16-án vasárnap este 8 órakor egyleti helyiségünkben Rosenbergek Károly dr. ügyvéd ur által a fizetési meghagyásról tartandó fölolvadási estélyre tisztelettel meghívni. Tedeschy Viktor elnök. A mint fenti meghívó mutatja az aradi kereskedő ifjak közművelődési körének elnöksége mindent elkövet, hogy a kör tagjai, a hangverseny és tánczvigalmon kívül még szellemi és tudományos fölolvadásokban részesüljenek. A mai fölolvadás a fizetési meghagyásról fog szólni s a mely fontos szerepet játszik a kereskedő világban, azért tehát előre is felhívjuk az érdeklődő egének figyelmét. Tekintettel arra, hogy a fölolvadást egy oly kiváló és értelmes ügyvéd, mint Rosenberg Károly dr. fogja tartani, bizonyára a tömegesen megjelenő közönség figyelem és élvezettel fogja meghaladni előadásait.

— Istállóban égett lovak. Tűzet jeleztek tegnap reggel a tűzorségről. A legénység kivonult a határ-utozába, hol Floreszku Péter házában gyulladt ki a bérlő Lipován Pérának istállója, melyben két ló is volt.

A tűzoltók iparkodtak a két állatot megmenteni, de azok — mire őket a szabadba hozták — annyira összeégtek, hogy bizonyosan el tognak pusztulni. A tűz az elhamvadt istállóról átharapódzott a szomszéd határos kamarájára, hol özv. Teletán Sándornénak egy malomfelszerelése s nagy mennyiségű búzája volt felhalmozva. Ezek is elégték. A tárgyak biztosítva voltak, azonban a tulajdonos hátralékban volt az utolsó negyed biztosítási díjával, s így mi kártérítést sem kap.

— A tűzkárok felvételére vonatkozólag a belügyminiszter egy új szabályzatot készített, amely kiadatott Arad város főkapitányának, S arlot Domokosnak.

— A jövő év kritikus napjai. Falb Rudolf, a világhírré vergődött német viharpróféta az 1895. évre is megjósolta már az ő „elmaradhatatlan kritikus napjait.” Prognózis szerint a jövő évben tiz első rangú kritikus napunk lesz és pedig január 11, február 9, márczius 11, márczius 26, április 9, július 22, augusztus 20, szeptember 4, szeptember 18 és október 18. Másodrangú kritikus nap lesz nyolcz: február 24, április 25, május 9, június 22, október 14, november 2 és 6, december 31. Harmadrangú kritikus napok: január 25, május 24, június 7, július 7, augusztus 5, december 2 és 16. Összesen tehát 25 kritikus napot várhatunk a jövő évben. Falb Rudolf arról is gondoskodott, hogy össze ne tévesztessük az ő kritikus napjait egyéb „közönséges” viharos napokkal Jóslatát, a melyet ezuttal kis könyvecske alakjában boosát világá, kommentárral kíséri, a melyben elmondja, hogy a jelzett napokban földrengés, vizáradás, villámcsapások, jégverés és más hasonló kellemes meglepetés éri a benne hívó emberiséget. Könyvecskéjében kimutatja azt is, hogy eddig minden esetben helyeseknek bizonyultak. Hogy most is igaza lesz-e, megmutatja a jövő esztendő.

— Figyelmeztetés az összes aradi önálló iparosokhoz. Miután az 1895. évi adókiivetés alapjául Arad szab. kir. város tanácsa által tesztületünk részéről az összes munkaadók névjegyzéke alkalmazottaik megnevezésével bekívánatik, felkérjük tesztületünk összes tagjait, hogy még e hó folyamán nyilvántartási lapjaikat annál inkább rendezzék, mert a kimutatás a jövő hó elején áttétetik s a be nem jelentésből felmerülő differenciáziák később alig lesznek helyrehozhatók. Tisztelettel Nikolicz Péter elnök. Kiss Ferencz titkár.

— Jótékonyaság az asztalnál. Az aradi pin-czerek saját maguk között egy asztaltársaságot alapítottak, melynek jövedelmét egy országos pinozér nyugdíj intézet alapjára fordítják. — Az asztaltársaság megalakulását az elnökség bejelentette a főkapitánynak, ki az ellen semmi kifogást nem emelt.

— Az a szomorú hely. Nagyon megviselték a sors csapásai Simon Jankát, Az utóbbi időben az aradi szegények házába került, de itt sem nyugodhatott meg. Homály borult az elméjére, s most el fogják szállítani egy szomorú helyre, a mely csak annyiban különbözik a temetőtől, hogy emennek a halottai — még élnek.

— Vidéki bünkrönika. Levelezőink az alábbi kisebb lopási esetekről tudósítanak bennünket: özv. S in kó Gyuláné világosi lakosnőtől, a ház ajtajának erőszakos feltörése mellett, 11 frtot meghaladó ruhaneműt lopott el ismeretlen tettes. A csendőrség szorgos kutatás mellett sem volt képes mindaddig az ismeretlen tolvajt kinyomozni. — Vidák Mitru ugyancsak világosi lakostól a napokban különös módon eltűnt szép pipája és egy ezüst koronája. Később rájöttek, hogy a tettes a 11 éves Mihaleszk Tódor, ki a pipát 10 krért már el is adta Czireu Mikulajnak. A koronának azonban már lába kelt. — Butár Jóczát, egy kovaszinczi parasztot, a múlt hét egy napjának éjjelén megtámadták többen és hatalmasan elpüfölték. Kitudódott azután, hogy az éjjeli verekedők Popovics Józsa, Mikle György, Petrik György és Moga Tódor volt. Mindnyájukat átadták a járásbírósnak.

— A sertésvágók figyelmebe. A városi tanács tudomására hozza mindazon sertésvágó magánzóknak, kik hentes által közvágóhídon vágatnak sertést saját czéjajkra, hogy azt

előzetesen bejelenteni tartoznak a fogyasztási adófelügyelőségnek. Csúpan a felügyelőségtől nyert igazolvány előmutatása mellett, illetőleg az adófizetési bárca bemutatásával engedtetik meg a vágás.

— Aki a lakodalmán lett öngyilkos. Tornalján a napokban Rosenberg J. kereskedő házában lagzi volt. A család legidősebb leányát Grünbaum A. gazdag fiatal birtokos vezette oltárhoz. A lakodalmon sok násznép volt együtt az egész vidékről. A cigány vígan húzta, de a vőlegény mindig szomorú lett, mert azt vette észre, hogy menyasszonya, kibe igen szerelmes volt, feltűnő módon kitüntetett egy elegáns fiatal embert, mindig azzal tánczol, azzal mulat. Az alig pár órást férjét annyira kínozták a féltékenység, hogy ott, a saját lakodalmán, felvágta az ereit. A jelenlevő orvos azonnal bekötötte az öngyilkosjelölt sebeit s így remélhető, hogy a fiatal, féltékeny férj felépül. A lakodalmas nép a véres jelenet után megremülve szaladt szét a lakodalmas házból.

— Az aninai halottak. Annak a borzalmas szerencsétlenségnek, mely az aninai bányarobbanás alkalmával történt, tudvalevőleg számos halottja és töméntelen sebesültje volt. A halottak egy részét sikerült kihozni a tárnákból, de hét munkás nyomtalanul eltűnt, azoknak még holttestét sem találták meg. A katasztrófa alkalmával a tárnában rekedt s ott elpusztult szerencsétlen munkások holttestét tegnap végre megtalálták, iszonyuan megcsontított állapotban. Egynek a héközülcsak a fejét lelték meg a romok között. A kötelesség teljesítése közben elpusztult bányászokat ma temették el nagy diszszel, az egész környék óriási részvéte mellett. Az égő tárnát még csak most tudták eloltani.

— Köszönet. Boldogult Némethy Károly és Boros Janka tanítóársai, a feledhetetlen kartársaik ravatúlára tett koszorúk árából fenmaradt összeget 26 frt 90 kr-t az „Aradi tanítótesztületek segélyalapjára”-nak emberbaráti czéljaira engedték át, mit hálás elismeréssel nyugtat az elnökség.

— Köszönetnyilvánítás. Tedeschi Viktor ur, a szegény kis gyermekek ismert jótévéje, az általa gyűjtött cukordarabkákból 8 kiló 75 deka mennyiséget küldött a szegény tanulóik felségélyezésére, mely nemesszivőségért köszönetet mond Csik János, egyesületi gazda.

— Elveszett egy fekete, hosszú kondor szőrű, vágott fülű, a „Czapi” névre hallgató kutya. A megtalálónak átadásra az eb tulajdonosa Molnár L. Flórián-utca 5. szám alatt husz forint jutalmat fizet.

— Pályázatok. Postaszállítói állásra a szegvárosi posta-és távirtdahivatalnál december 29-ig; adótárnoki állásra a veszprémi pénzügyigazgatóságnál 4 hét alatt; több joggyakornoki állásra a debreczeni ítélőtábla kerületében 2 hét alatt; 3 révkalauzi állásra a magyar kir. tengerészeti hatóságnál január 20-áig; kezelési gyakornoki állásra a budapesti pénzügyigazgatóságnál 8 hét alatt; albirói állásra az egri törvényesséknél 2 hét alatt.

— Lapunk mai számához a „Pesti Hirlap” előfizetési felhívása van mellékelve, melyre e helyen is felhívjuk olvasóink figyelmét.

HYMEN.

Kinczig Kálmán kir. posta- és távirtdatiszt a napokban tartotta eljegyzését özv. Berry Halász Kornéliával, Halász Károly vojteki jegyző és postamester leányával.

GYÁSZROVAT.

† Simonyi Lajos báró főrendiházi tag, volt földművelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszter holttestét — mint irtuk — Budapesten szentelték be a Rökk Szilárd-utca 12. sz. gyászházban. A végtisztességen előkelő és nagy számú közönség volt jelen, melynek sorában ott voltak többek között Wekerle Sándor miniszterelnök, Fejérváry Géza báró honvédelmi miniszter, Miklós Ödön államtitkár, Matlekovits Sándor, Szápáry István gróf, Andrássy Aladár gróf, Zselinszky Róbert gróf, Csekonits Endre gróf, Bethlen Gábor, gróf, Ghicz Béla altábornagy, Degré Alajos, Szász Károly, Bohus Zsigmond, Liphay Béla báró, továbbá Apponyi Albert gróf, Horvát Gyula, Dessewffy Aurél gróf, Péchy Tamás, Kund Jenő, Nákó Kálmán gróf, Atzél Péter Chorin Ferencz, orsz. képviselők s még számosan. A gyászertartást Kanovics Béla Mór józsefvárosi apátplébános végezte nagy papi segédlettel, mely alatt az opera tagjaiból alakult énekhar gyászdalokat adott elő.

Szertartás után a diszes érczkoporsót kiszállították a pályaudvarra, a honnan Aradmegyébe Vadászra hozták s ott ma délután temetik el a család sírboltjába.

Országos cipész-kongresszus Aradon.

— Saját tudósítónktól —

Az aradi ipartestületi cipésszakosztály pénteken este az ipartestület termében népes értekezletet tartott. Az érdekeltek közül 83-an voltak jelen.

Pakszián Sándor előadja, hogy a zászlófelavatási bizottság annak idejében azon eszmét penditette meg, miszerint egy országos cipész kongresszus Aradra egybehívassék, ebből kifolyólag, mint az említett bizottság elnöke, kötelességének tekintette az összes aradi cipész szaktársait e tárgyban tanácskozára egybehívni. Egyben felhívja a jelentkezőket, hogy véleményeiket nyilvánítsák.

A vitában részt vettek az elnökön kívül Mihálik József, Engels Mihály, id. Leitner János, Oláriu Justin stb.

Tekintettel arra, hogy az értekezlet az országos kongresszust magáévá tette, elhatározott, hogy 1895. évi pünkösdei első két ünnepére esetleg következő napjaira a kongresszus egybehívassék.

A kongresszus egybehívására és az előkészítési munkálatokra kiküldetett, illetve megválasztottak Pakszián Sándor elnöklete alatt Engels Mihály helyettes elnök, Schröd Lajos jegyző, Oláriu Justin helyettes jegyző, Mihálik József pénztáros, id. Leitner János ellenőrnek, továbbá a bizottságba Badold Sándor, Bokszán Károly, Czapos Péter, Dvorzák János, Fehér János, Frenner Márton, Fischer Samu, Gyorfál László, Göllner Antal, Huber János, Isprávník Rémusz, Imre Kálmán, Landauer Samu, Luck Aron, Münz Mór, Nagy István, Nyiry Csátar, Nagy Ferencz, Pente Lajos, Rogean Ferencz, Réder Jakab, Szilágyi József, Szentgyörgyi István, Sárossy Béla, Stefán György, Stiefelbauer Ferencz, Szerinka Vilmos, Weisz János, Weisz Simon és Wárhól László.

Továbbá kimondott, hogy a bizottsági értekezleteket minden hétfőn este 7 órakor az ipartestületi tanács termében tartják.

Pakszián indítványozta végül, hogy az összes ipartestületi cipész szakosportok átiratilag megkerestessenek, hogy a kongresszusra vonatkozó kívánalmaikat a bizottsággal tudassák. Az indítvány egyhangulag elfogadtatott.

Érdekes operáció.

— Betegben felejtett orvosi műszer. —

Két évvel ez előtt történt, hogy Deutschman Sándor, egy fővárosi nagykereskedőnek huszonegy éves fia, megoperáltatta magát egy bécsi professzor klinikáján, mert pánthika giliszták okozta daganatok (echinococcus multiplex) támadtak a hasában. — Az operáció meg is történt s a fiatal ember hasát a meli-osontól végig a faneontig felvágták és a daganatokat kiszedték. Néhány hét alatt szerencsésen meggyógyult és még 1892-ben elhagyhatta Bécsét és a magángyógyító intézetet, a hol gyógyították. De fölgógyulásának öröme nem sokáig tartott. — Néhány héttel azután, hogy Budapestre ment, fájdalmat érzett a baloldali lágyéka táján. Ismét fölment Bécsbe és ott megvizsgáltatta magát. Találtak is egy daganatot a lágyékán, melyre hidegvizes borogatókat ajánlottak neki. Hiába borogatta magát idehaza, hiába használt mindenféle kegyesöt kelesére: az nem mult el. Igaz, hogy akadálytalanul járt-kelt, sőt tánczolt és lovagolt is, de feküdni, aludni csak úgy tudott, ha a lábait magásra felrakta.

Igy kinlódott közel két esztendőig, míg végre ez év szeptember havában a kereskedelmi kórházba ment, a hol daganatának megoperálását ajánlották, a mibe ő bele is egyezett. Szeptember 15-én operálták meg Deutschmant a kereskedelmi kórház sebészeti osztályán. A kelest felvágták és kistisztították s ekkor a seb mélyén egy fényes aczél tárgyba ütözött az orvosok műszere. — Közlebbről

megvizsgálták a beteget és akkor látták, hogy a fényes tárgy egy sebési eszközhöznek egyik része: a többi részét nem lehetett látni, az a hasüregeben volt benn.

Mint hogy nagyobb operációra nem voltak elkészülve, az orvosok az operációt másnapra halasztották el. Szeptember 16-án elaltatták a beteget és akkor felvágták a hasát. A hasüregeben azután megtalálták az orvosi eszközt, a melynek egyik ága kifelé tört magának utat a lágyékban, mérges kelést okozva.

Egy tizenhárom centiméter hosszú, úgynevezett tolócsiptető (Schieber-Pince) volt a hasában, olyan, a melylyel a sebészek a vérző üteket szokták lecsipni operációik alkalmával. A csiptetőt kinyitva, két ágát külön-külön a környező kötőszövetbe benöve találták, úgy, hogy ki kellett vágni a kötőszövetből körülötte képződött tasakból.

A csiptetőt a hírneves bécsi professzor felejtette benn a páciense hasában és az acélszerszám belegyógyult oda, de alakjánál és nagyságánál fogva természetesen később a már említett kellemetlenségeket okozta.

Deutschmann az operáció után néhány héttel ismét és most már végképpen meggyógyult a most nemrégiben épen, egészségesen hagyta el a kereskedelmi kórházat.

A kórház sebészeti osztálya tudósította a bécsi professzort a ritka és a professzora nézve kissé kellemetlen esetről, de a tudomány embere arra használta fel ezt az esetet, hogy érdekes felolvasást tartott a hasüregeben felejtett orvosi műszerekről.

Legközelebb a budapesti királyi orvosegyesületben fogják majd bemutatni a ritka esetet.

Betlehemezés.

— Szézen-kép. —

Kinyitják nekik a külső városrészekben az ajtókat, de a belvárosba is betévednek és felfel-tünik fehér apostol-inges, tarka papiros csákóbundás csoportjuk egy-egy kapualjban a szent-jászollal, melyben vidáman pislog a faggyu-gyertya a papiros szentek társaságában. A papiros koronás aprószentek méltatlankodása ezuttal csupán a fillérek ellen tör ki, mert ezek tavaly még krajczárok valának, miglen az apostolok kedves kis cigarettéket ma se adják olcsóbban, valamint a a krumpli cukrot sem.

Szól a szent nóta a papiros Betlehem körül:

Keljetek fő pásztorok,
Middőn Betlehemben
Csordát őriztünk
A káposztás kertben.

Akkorra már a kint maradt apostolok egyike a kőményben mászkál és gyüri a kolbászt a szent palást (a Jutka leány szoknyája) alá.

A betlehemi küldetés végén aztán azon örök igazságnál fogva, hogy minden szentnek maga felé hajlik a keze: Krisztus kis tanítványai a kapualjba megfélekednek az irás szavairól és összevesznek irgalmatlanul a kolbáson. Nem ritka esett az se, hogy a pogányok ütnek rajtuk; a kolbászok tulajdonosai, akik az apostolok csintevését észrevették és utánuk iramodván, földárván nekik az adventi kenetet, valamilyen kétvégű gye-
rekjavító szerszámmal.

Mindezen apostoli vértanuságot azonban keresztényi megadással türik és a kiporolt pásztor subát és apostol-íngot tovább viszik egy házzal.

SZÍNHÁZ, IRODALOM, MŰVÉSZET.

A színház műsora:

December 16. (Vasárnap) Délután: *Asszony verve jó. Este Az arany ember*, színmű.

December 17. (Hétfő) *A nagy áros*, színmű.

A különbség.

— Debreczenben történt. —

Erősen próbálnak a „Szultán“-ból.

Tiszai, a valamikor Aradra is pályázott direktor bosszankodva járkal a szereplők között a minden pillanatba megállítja a próbát.

— Nem jól van, újra!

A színpad félhomályos világítása még réme-
sebbé teszi ezeket a kifakadásokat, úgy, hogy az érzékeny szívű primadonna alig tudja elkezdni belépőjét.

— Kérem, ha mondom, hát nem jól van.

Önöknek halvány fogalmuk sincsen a dologról... Hát maga Ali, mit áll ott? Ne álljon ott! Vagy ne álljon, vagy pedig üljön le érte!... Kérlek az égre, csináljátok már egyszer úgy, a hogy én akarom.

Kellemetes basa jelenése következik.

— Ne olyan lelketlenül, te! Hányszor megmondtam már, hogy ezt a basát kellemetesen kell játszani... Vagy ön nem tudja, hogy mi a különbség a kellemetes meg a rettenetes között?

— Hogyne tudnám! Ön itt a rettenetes. Leszka pedig Aradon — a kellemetes!

S a próbát nem folytatták tovább.

* A „Huszárosan“-t, Barna Izsó és Róna s z é k y Gusztáv új operettjét tegnap ismét nagy közönség nézte végig, mely a szebb énekszámokat többször megtapsolta.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ A hűtlen Náthán. Farkas József az aradi színház szertárnoka vádat emelt a törvényszék előtt, szolgája Náthán Samu ellen sikkasztás miatt. Ugy történt, hogy Farkas József megbizta Náthánt, hogy a pénztárnál vegye fél részére a kiutalványozott 6 frt és 79 krt. Náthán Samu fel is vette, de a pénzzel megugrott. Tegnapra volt kifizetve a végtárgyalás, de mintán Farkas József nem jelent meg, Náthánt felmentették a magán vád alól.

§ Talmi zsirások. Kovács István aradi lakos egy 200 frtos váltót nyújtott be a pécskai takarékpénztárhoz, honnan a pénzt fel is vette, miután a határidőre se törleszteni, se fizetni nem akart, a takarékpénztár a váltót bepörölte. Zsirások Békés György és a felesége voltak a váltón, de mindketten meg esküdtek, hogy ők nem irták alá a váltót. A végtárgyalás folyamán azonban a bizonyítási eljárás megdöntötte az eskü erejét és így vádlottat felmentették.

TÁVIRATOK.

Felmentett főispán.

Budapest, december 15. (Saj. tud. táv.) A Budapesti Tudósító jelenti: A király Radó, vasmegyei főispánt, a legmelegebb elismerés mellett állásától felmentette. A felmentés a hivatalos lap legközelebbi számában jelenik meg.

A nagyváradi eset utójátéka.

Nagyvárad decz 15. (Saj. tud. táv.) Ujlaki Antal, Beóthy Pál és Bakacs Béla közötti testi sértés ügyet a járásbíróság ma tárgyalta. Vádlottak és sértett fél kölcsönös felvilágosítás után kibékültek, Ujlaki vádját visszavonta a bíróság beszüntette az eljárást.

Lahovary és az erdélyi kérdés.

Bukarest, december 15. (Saj. tud. táv.) Lahovary román külügyér tegnap a képviselőházban a következőket mondotta az erdélyi kérdésről: Az erdélyi kérdésre áttérve, melyet az ellenzék felvetett, hangsúlyozza, hogy egy miniszter szavai nagyobb fontosságúak, mint egyes képviselők nyilatkozatai. A mai kormány bizonyos abban, hogy megteszi kötelességét, anélkül, hogy az ország érdekeinek ártana.

A kormány nem ismeri a megaláztatás azon útját, mely mentegetőzésben találja kifejezését. Ha az ellenzék odavinné a kormányt, hogy eddigi magatartásától eltérjen, akkor a kormány átadná helyét azoknak, kik a megaláztatásban és a mentegetőzésben jártasabbak.

Az a napon, melyen a román kormány a magyarnál közbelépné, Romániának kardot

kellene rántani, vagy pedig borzasztó megaláztatást elszenvedni. Ovatosság az első felítétel, mert minden vigyázatlanság nem a mi románjainknak, hanem az erdélyieknek válnék kárára. Ha az erdélyi kérdésben az izgatások mindkét helyen megszűnnének, úgy várható volna a magyarok engedékenysége bizonyos pontig.

Végül kijelenti, hogy a kormány nem interveniált; amint nem türi a Románia ügyébe avatkozást, s a nemzeti érdekeket szem előtt tartja, de a lármás és sértő tüntetéseket oly kormány ellen, mellyel barátságos viszonyban él, elfojtani fogja. Románia kardját boldokért, vagy agent provokatörökért nem vonja ki soha.

A miniszter beszédét gyakran, sűrű és hosszas éljenzés szakította meg.

KÖZGAZDASÁG.

— Meghívás. Az aradi kereskedelmi és iparkamara 1894. deczember hó 21-én, azaz pénteken d. u. 5 órakor saját helyiségében teljes ülést tart, melyre a kamarai tagok ezennel meghívotnak. A napirend tárgyai:

1. Elnöki közlések. 2. titkári jelentés. 3. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter urnak leirata, amelyben a kamara 1895. évi költségelirányzatát jóváhagyja. 4. Ugyanazon miniszter ur leirata a békési állandó jellegű kosárfonó tanműhely fenntartási költségeihez évi segélyösszeg megszavazása iránt. 5. Ugyanazon miniszter ur leirata, melyben véleményt kért Békés-Szt. Andráshoz községnek országos vásárjog adományozása iránti kérelme tárgyában. 6. Ugyanazon miniszter ur leirata a békésmegyei Szeghalom községnek a szerdai napokon tartatni szokott heti vásároknak állatfelhajtással való összeköttetése iránti kérelme tárgyában. 7. Ugyanazon miniszter ur leirata az Aradmegye területéhez tartozó Szemlak község piaci helypénz díj szabályzatának tervezet módosítására vonatkozólag adandó vélemény iránt. 8. Ugyanazon miniszter ur véleménykérő leirata Magyar-Pécska aradmegyei község piaci helypénz-díj szabályzata némely tételeinek felemelése iránti kérelem tárgyában. 9. Ugyanazon miniszter ur leirata, melyben véleményt kér Hátszeg r. t. városnak behozatali vámdíjak iránt alkotott szabályrendeletre vonatkozólag. 10. Ugyanazon miniszter ur leirata, melyben véleményt kér Makó városnak az ottani országos kirakó-vásárok egy napban megállapított tartamának két napra való kiterjesztése iránti kérvényére. 11. Ugyanazon miniszter ur leirata a piaci árkimutatások tárgyában. 12. Csánadmegye alispánjának átirata, melylyel véleményezés végett átteszi több mezőkovácsházi kereskedő kérvényét a „heti piacokon az idegen kereskedők és iparosok árulhatása tárgyában alkotott megyei szabályrendelet“ Mezőkovácsházára vonatkozó szakaszának módosítása iránt. 13. A marosvásárhelyi társkamara átirata a kamarai postaküldemények teljes portamentessége tárgyában a kereskedelmiügyi m. kir. miniszter urhoz intézett felterjesztésének támogatása iránt. 14. Az aradvidéki tanítóegylet beadványa az iparos tanonczoktatás ügyében indított mozgalomnak támogatása iránt. 15. „Weiss Mór és társa“ gyulai szeszkereskedő cég beadványa a tervezett szesz egyedárusággal szemben állásfoglalás, illetve az ezen ügyben érdekelteknek egy értekezletre összehívása iránt. 16. A közös bizottság újraalakítása 1895. évre.

Aradon, 1894. deczember hó 15.

A kamarai elnökség.

— Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok. 1894. évi decz. hó 14-én. Fizott sertés árak: 1. Magyar első rendű: 1. Öreg nehéz (páronkiut 400 kg-ron felüli súlyban) 42.—43. krig. Öreg közép (páronkiut 300—400 kilogramm súlyban) 42.—43. krig. Fialal nehéz (pkint 320 kg-ron felüli súlyban) 43.—43.5 krig. Fialal közép (pkint 251—320 krig súlyban) 43.—43.5 krig. Fialal könnyű (pkint 260 kgr. terjedő súlyban) 43.—44. krig. II. Magyar sertés: Nehéz (páronkiut 280 kg-ron felüli súlyban) 42.—43. krig. — Közép (pkint 220—280 kgr. súlyban) 42.5

Dürr Testvérek

fűszer-, csemege-, gyarmatáru-, ásványviz- és borkereskedése
az „arany szarvashoz“ Aradon, fő-ut 2. sz. a városházzal szemben.

Az őszi idény beálltával ajánlunk a nagyérdemű közönségnek friss és legjobb minőségű csemegéket, u. m.: különféle **sajtokat, halmeműeket, hideg felvágottakat, salátákat, zناimi uborkát és bozeni befőtteket**, továbbá a legfinomabb **teákat, teasüteményeket, rumokat, magyar és francia cognacokat, pezsgő- és pecsenye-borokat**. Nemkülönböztetve ajánljuk a legjobb gyártmányú **czukrot, friss érkezésű kávékat, rizseket, főzelékeket és szép hegyi rózsaszőlőt**, továbbá mindennemű fűszereket a **legjobb minőségben és legjutányosabb árak mellett.**

Midőn a nagyérdemű közönség b. pártfogását kéri bátorkodunk, magunkat tapasztalt jóindulatába ajánlva, maradunk

kiváló tisztelettel

Frissen lőtt nyul darabja 80 kr.

Dürr Testvérek.

25066/1894.

Hirdetmény.

A nagyméltóságú m. kir. pénzügyminiszterium 96791. eln. számú intézménye alapján közhírré teszük, hogy az ausztriai értékű 20 kros ezüst és 4 kros rézváltópénz a magánforgalomban csak 1894. évi december hó 31-ik napjáig fogadandó el, az állami pénztáraknál és hivataloknál pedig csak 1895. évi december 31-ig fogadtatik el, s hogy ezek az érmeek 1895. évi december 1-ike után sem névértékükben, sem anyagértékük megtérítése mellett többé sem fizetéképen el nem fogadtatnak, sem át nem váltatnak.

Arad, 1894. november 30-án.

A városi tanács.

2437/1894. pm.

Hirdetmény.

Közhírré teszem, hogy a vértanu szobor kerítésének tervezetere nyitott pályázat következtén benyújtott pályamunkák közül a pályabíró-ság az első díjat: »Észnek hódol az ércz«; a másodikat: »A munka szorgalma«; a harmadikat a »Kemény« jeligés pályamunkáknak ítélte. Ezzel kapcsolatban a díjat nem nyert pályamunkák beadóit felhívom, hogy pályamunkáikat a folyó évi december hó 15-ig hivatalomban átvenni sziveskedjenek.

Ezen határidő eltelte után a jeligés levelek elégettetnek, a pályamunkák pedig a városi rajziskola rajzgyűjteményéhez csatoltatnak.

Arad, 1894. évi november hó 25.

Salacz Gyula.

kir. tanácsos, polgármester.

20392/894

3-3.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy mindazok, kik halottjaikat az aradvárosi 2681. sz. tjkvben 6354. h. r. szám alatt felvett Gábor-dülőben fekvő külhatárbeli temetőben (melynek használata 1886. évi január 1-től kezdve beszüntetett) temettek el, a mennyiben halottjaik hulláit más temetőbe akarják átszállítani, azt 1896. január 1-ig eszközöltessék, mert azontul a temető területet annak telekkönyvi tulajdonosa mezei gazdasági célokra korlátlanul használhatja, és az ott eltemetett hullák kiásatását, amennyiben az nem hatósági rendeleten alapulna, megtagadhatja.

Arad, 1894. október 6-án.

A városi tanács.

VOJTEK és WEISZ gyógyáru-üzlete Aradon.

TEÁK		TEÁK			
	frt kr.		frt kr.		
Tea valódi Caraván 0 sz.		Tea mandarin keverék legfinomabb			
„ kimérve 1 Kilo	24 —	„ kimérve 1 Kilo	8 —		
„ „ 100 gramm	2 70	„ „ 100 gramm	90 —		
„ „ 10 gramm	30 —	„ „ 10 gramm	10 —		
„ eredeti csomag = 1 orosz font	10 —	„ Suchong I. rendű			
Tea valódi Caraván 1 sz.		„ kimérve 1 Kilo	6 —		
„ kimérve 1 Kilo	15 —	„ „ 100 gramm	70 —		
„ „ 100 gramm	1 70	„ „ 10 gramm	08 —		
„ „ 10 gramm	20 —	„ Suchong II. rendű			
„ eredeti csomag = orosz font	6 25	„ kimérve 1 Kilo	5 —		
Tea valódi Caraván 4 sz.		„ „ 100 gramm	55 —		
„ kimérve 1 Kilo	10 —	„ „ 10 gramm	06 —		
„ „ 100 gramm	1 10	„ Pecking Congo legfinomabb			
„ „ 100 gramm	12 —	„ kimérve 1 Kilo	10 —		
„ eredeti csomag = orosz font	4 25	„ „ 100 gramm	1 10		
Tea valódi Caraván 6 sz.		„ „ 10 gramm	12 —		
„ kimérve 1 Kilo	8 —	„ Pecco virág legfinomabb			
„ „ 100 gramm	90 —	„ kimérve 1 Kilo	12 —		
„ „ 10 gramm	10 —	„ „ 100 gramm	1 35		
„ eredeti csomag = orosz font	3 50	„ „ 10 gramm	15 —		
Tea valódi Caraván 8 sz.		„ töredék finom szitált			
„ kimérve 1 Kilo	6 —	„ kimérve 1 Kilo	4 —		
„ „ 100 gramm	70 —	„ „ 100 gramm	45 —		
„ „ 10 gramm	08 —	„ „ 10 gramm	05 —		
„ eredeti csomag = orosz font	2 50				
Tea császárskeverék legfinomabb					
„ kimérve 1 Kilo	10 —				
„ „ 100 gramm	1 10				
„ „ 10 gramm	12 —				
RUMOK		RUMOK		RUMOK	
	frt kr.		frt kr.		frt kr.
Rum eredeti Jamaicai legfinomabb		Rum eredeti Jamaicai finom		Rum Jamaicai II. rendű	
„ nagy üveg (3/10) Lit.	3 —	„ kis üveg 0.15 Lit.	40 —	„ nagy üveg 0.7 Lit.	1 —
„ közép üveg (1/10) Lit.	1 50	„ Liter	8 —	„ közép üveg 0.35	50 —
„ kicsiny üveg (0.15) Lit.	4 —	„ Jamaicai I. rendű		„ kis üveg 5.15	20 —
„ Liter	4 —	„ nagy üveg 0.7 Lit.	1 50	„ Liter	1 20
„ eredeti Jamaicai finom		„ közép üveg 0.35 Lit.	75 —	„ Hungaria	
„ nagy üveg 0.7 Lit.	2 —	„ kis üveg 0.35 Lit.	30 —	„ nagy üveg 1 Liter	1 —
„ közép üveg 0.35 Lit.	1 —	„ Liter	2 —	„ kis üveg fél Liter	—

Hirdetmény.

A nagyméltóságú kereskedelemügyi m. kir. miniszterium 1884. évi 39523. sz. a. kelt intézménye alapján az 1894. évben fizetett III-ad osztályu kereseti adóösszegnek azon minimuma, mely Arad szab. kir. város területén lakó iparosokat és kereskedőket iparhatósági megbizottakká leendő megválasztásra képesíti, 15 frtban lévén megállapítva, — az 1885. évi 52211. sz. a. kibocsájtott magas miniszteri rendelet értelmében s figyelemmel az 1884. XVII. t. cz. 169. és 172. §§-aiban foglaltakra, Arad város területén 20 és az aradi járás részére szintén 20 iparos és kereskedő választandó mint iparhatósági megbizott, kik működésüket 1895. évi január hó 1-én kezdendik meg.

Az aradvárosi I-ső foku iparhatóság mellé a hivatkozott törvény 169. §., az aradi járás szolgabirósága mellé a 172. §. értelmében 20—20 iparhatósági megbizottnak s 4, esetleg 38 póttagnak a városháza fő dszinti kistermében megejtendő választására f. évi december hó 22 ik napjának d. e. 10 órája kitűzetik, mire az érdekelte helybeli kereskedő és iparos urak minél számosabban leendő megjelenésre felhivatnak.

Arad sz. kir. város kapitányi hivatala, mint I-ső foku iparhatóság, 1894. november 15-én.

Sarlot Domokos
főkapitány.

Zálogtárgyaknak elárverezése.

Van szerencsém a t. cz. közönségnek ezennel tudtul adni, hogy 631 8-8

1895. évi január hó 9-én délelőtt 8 órakor a tek. városi kapitány hivatal egy tisztviselője jelenlétében tizlethelyiségemben Kossuth-utca 12. sz. azon

1894. évi okt. hóban esedékes flogtárgyak, melyek lejáratkor ki nem váltattak, sem elzálogolási határidejük meg nem hosszabbított, a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett el fognak adatni.
Weisz Dávid.

arany, 13 ezret áram. 9 diez- és olismérő okmány.

osztrák-magyar cs. és kir. udvari szállító.

Tessék a főbbi védjegyre ügyelni, a vétnél határozzottan kifejezni Kwizda-féle Restitutionsfluid.

KWIZDA FERENCZ JÁNOS

KWIZDA-féle

Restitutionsfluid

cs. és k. kiv. szab. mosóvíz lovaknak.

Egy palaczkkal 1 frt 10 kr. o. é.

30 év óta udv. istállóban valamint katonai és polgári nagyobb istállóban is, használatban; nagyobb erőfeszítések előtt és után erősítésül; továbbá ficzamosodások, rándulások, az inak merevsége s más ily alkalmaknál; képesíti a lovat kiváló teljesítményekre idomításnál.

Fő letét: kerül. gyógyszerár Korneuburgban.

132

román kir. udvari szállító.

Kapható a gyógyszerárakban és drogulaknál.

Női, férfi és gyermek fehérneműek.

Kilényi C. és Társa

Arad, Andrassy-tér 20. (Arena épület.)
A „kék golyó“-hoz.

A közeledő saison változás beálltával bátorkodunk a nagybecsült közönséget, valamint mélyen tisztelt vevőinket értesíteni, hogy női divat kézmű, rövidáru norinbergi és fehérnemű cikkekkel álló raktárunkat az

őszi és téli idényre

mindennemű újdonságokkal dusan felszereltük, u. m.: legjobb minőségű mosásban színtartó parohetek, casánok és flanellek, téli szövetek, láger alsó ruházat, harisnyák, keztyűk, sapkák, karmantyuk, posztó és berliner kendők.

Nemkülönbön legjobb gyártmányu vászon, chiffon, canavász, celivat és asztal-neműekben, mely cikkek **ugy minőség mint olcsó ár tekintetében minden versenyt fölülmúlnak.**

Midőn az eddig irányunkban tanusított becses pártfogást megköszönjük, kérjük azt a jövőben is fenntartani, miért is mint eddig, szolid és pontos kiszolgálást biztositunk. Becses pártfogásért esd

812.

teljes tisztelettel

Kilényi C. és Társa.

Utazó és kézi bőröndök.

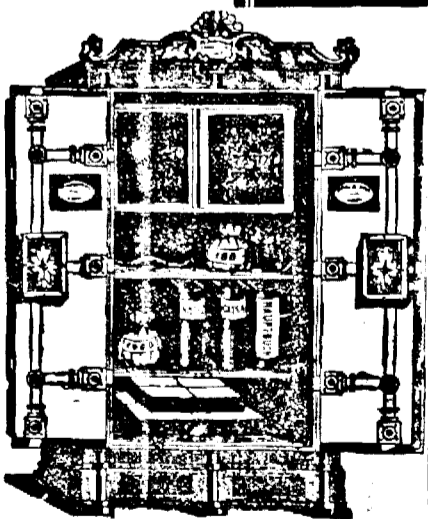
Női és férfi sapkák, gyermekruhák, Szőnyegek és paplanok

Gyapju és pamut keztyűk és harisnyák.

SINGER

A „NÁDOR SZÁLLODA“ MELLETT.

SINGER

A cs. kir. osztr. és a m. kir. miniszteriumok s államvasutak szállítói tűz és betörés ellen biztos kis kézi és nagy

pénzszekrények

gyári raktára.

Községek számára kivételesen 25% engedmény.

Amerikai varrógépek,
vasbútor
és pénzszekrények
gyári raktára.
SINGER L. S.

aradi kereskedő 1856. óta.

Azonkívül ajánlom

vasbútor gyári raktáromat nagy választékban.

Valódi amerikai
H O W E,
Karikahajó
WHEELER & WILSON,

Singer és kézi varrógépek családok, szabók és cipészek részére.

Mindennemű varrógépek javítása is eszközöltetik.

Varrógépekhez szükséges kellek. 581

SINGER L. S.

SINGER L. S.

Egy rőfös kereskedés

nagy raktárral, a legjobb helyen berendezéssel együtt előnyös feltételek mellett eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban.

Csak 3 forint.

A legszebb és legcélzesebb

karácsonyi ajándék.
(Emlék az elhunytokról.)

Alapítva

1879-ben.

844. 8-10

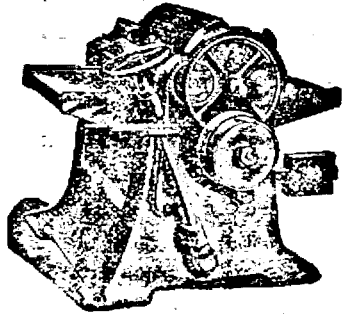
Arcképek életnagyságban bármely beküldött fénykép után. Ebből 1 frt. Szállítási idő 10 nap. A hű hasonlatért kezesség vállalatik. A fénykép sértetlen marad. Karácsonyi ajándéku szánt megrendelések előbb küldendők be.

BODASCHER SIEGFRIED,
jutalomdíjazott műterme Bécs, Praterstrasse 61.,
(azelőtt grosse Pfarrgasse.)

Német amerikai gépgyár.

Kirchner Ernő és Társa Leipzig-Sellerhausen.

Fiókhizlet és gépraktár: Budapest, VI. kerület,
gyár utca 35. szám.

Kizárólagos különlegesség: fűrészelő- és famunkáló gépek. Felajánlja fűrésztelepeknek, épület- és butorasztalosoknak parkett-gyáraknak, kocsigyáraknak stb. Elismert legjobb s minden vilákiállításon az első er-

mekkel kitüntetett keretes, hasító és vízszintes fűrészeit, gyalulógépeit, szalag és körfűrészeit, marógépeit, esztergapadjait, parkettgépeit stb., valamint kőzhajtásu gépeit is.

Referenciák: az első budapesti és vidéki gyárak. Egyedül Magyarországon 1000-nél több gép van üzemben. Szakértői felvilágosításokért, katalógusokért, valamint ajánlatokért szíveskedjék fordulni 877. 5-8.

Kirchner Ernő és Társa budapesti fiókhizletéhez VI., gyár-utca 35. sz.

Téli árak!

Az olcsóság csodája!

a hol mindent fél árban lehet venni
csakis, de csakis

Kilényi R. és Társa

7, 14 és 30 kros bazárjában
a színházépületben, a 18 vértanu szobor
átellenében van. 536 9-9

Iskolai táskák potom árért.

Alkalmi ajándékok

hihetetlen olcsó áron.

Gyermekjátékok majdnem ingyen.

Gyermek és férfi kalapok minden árban.
Gyermek és férfi ingek, harisnyák, nyak-
kendők, gyermekkoscsik, utazó bőröndök,
esernyők, stb. 813.

olcsóbban mint bárhol.

Aradi első takarékpénztár.

Zálogosztály.

Árverési hirdetmény.

F. é. december hó 18-án d. e. 9 órakor a fentebbi helyiségben 1894 évi szept. hó végeig lejárt **ékszer, arany és ezüst tárgyak** az alapszabályok 64. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek azonnali lefizetés mellett elárvereztetnek, mely árveréshez a venni szándékozók tisztelettel meghívattak.

Kelt Aradon, 1894. évi nov. 30-án.

Az igazgatóság.

Sóltz Béla

férfi fehéreneműek raktára

ARADON

Andrássy-tér 17. sz. (Sóltz-ház.)

Üzlet feloszlása miatt a raktáron levő árúk olcsóbban árusítatnak, mint bármely végeladás.

Eladó egy kirakat állvány valódi nickelből, 3 méter magas, 14 fő és 14 mellék rúddal, — továbbá 1 kirakat üveg tábla 235 cm. magas, 180 cm. széles.

!!Négy regény ingyen!!

Felhívás

a művelt magyar olvasó közönséghez!

A „Képes Családi Lapok” jelenleg már az ország minden vidékén a legtöbb művelt magyar család rendszer házi barátja.

Közkedveltséget és elterjedtséget az által ért el, hogy mindig hazafias irányban s úgy van szerkesztve, hogy a serdülő lánykának is bátran a kezébe lehet adni, s e mellett az atyák, anyák és nagyanyák is mindig megfelelő szórakozás és hasznos olvasmányokat találnak benne.

A „Hölgyek Lapja” című melléklet, a nő hű tanácsadója és szellemi titkára.

A „Regénymelléklet” évente négy díszes regénnyel ajándékozza meg előfizetőit, szép színes borítékkal, melyeknek egyenkénti bolti ára 1 frt, tehát összesen négy forint.

A „Boríték” tele van szórakoztató talányokkal s mulattató apróságokkal, kérdésekkel, feleletekkel, egyzóval a „Képes Családi Lapok” a legizgalmasabb, a legélénkebb s mégis a legolcsóbb szépirodalmi képes hetilap.

A képek a legelső művészek esztétikus közzéadását köszönik létüket. A „Hölgyek Lapja” mellékletünknek dívatképei mindig a legjobb dívatnak mintái; így az 1895-iki évi első szám a következő tartalommal jelent meg:

„Házsmár és társa” regény *Beniczkyné Bajza Lenkétől*; „Ujév” költemény *Abrányi Emiltől*; „A bafelé fordított kép” novella *Muray Károlytól*; „A nő feladata” dr. *Turnowszky Mórtól*; „A sötét világ” *Tolnay Lajostól*; „Az ifju anya” költemény *dr. Feleki Sándortól*; „Az álom” *G. Diószeghy Mórtól*; „Bál után” *Mészáros Sándortól*; „Az időről” szatira *Jámbor Lajostól*; „A szép színésznő” regény *Rudnyánszky Gyulától*.

Előfizetési árak:

a „Hölgyek Lapja” című dívat-s „Regény”-melléklettel együtt

Egész évre 6 frt — kr.

Fél évre 3 frt — kr.

Negyed évre . . . 1 frt — kr.

A „Képes Családi Lapok” hetilapból mutatványszámokat ingyen és bérmentve küld a kiadóhivatal mindazoknak, akik esziránt — legcélzesebben levelezőlapon — hozzá fordulnak.

A ki három új előfizetőt gyűjt s az előfizetési összeget utalványon egyszerre beküldi, annak elismerésül egy díszes emléklapot küldünk.

Aki az egész évre szóló hat frtyi előfizetési összeget 30 kr csomagolási és postaszállítási díjjal együtt egyszerre beküldi, annak elismerésül 4 regényt küldünk; a ki 3 frt előfizetési összeget 40 kr csomagolási és postaszállítási díjjal együtt egyszerre beküld, annak két regényt küldünk elismerésül jelöl és a ki csak 1 frt 50 krnyi negyedévi előfizetési díjat 20 kr csomagolási és postaszállítási díjjal együtt egyszerre beküld, annak a kiadóhivatal egy regényt küld jutalmul.

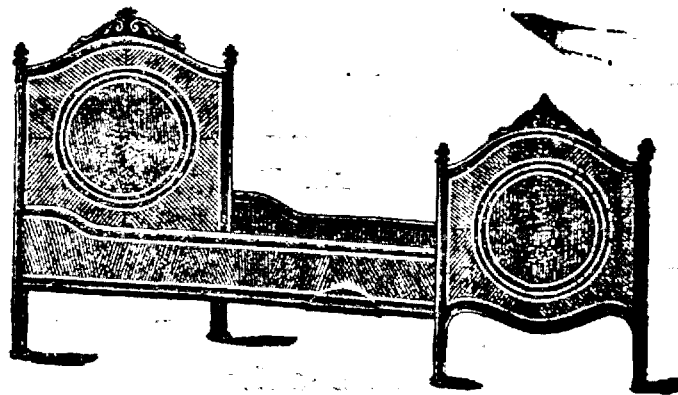
A „Képes Családi Lapok”

Kiadóhivatala

Budapest, Vadász-utca 14. sz. saját házában.

925. 1-6.

Vasbutorgyár Aradon, hal-tér 4. sz.

A midőn a nagyérdemű közönség szives pártfogásáért köszönetet mondok, melyben új iparágamat részesítette, vagyok oly bátor az őszi és téli időnyre gyártmányaimat legjobban ajánlani, és pedig: **vaságyak, asztalok, gyermekágyak, fatartók, mozdószekekenyek, gyermekkoscsik, ágybetétek**, a legdíszesebb kivitelben.

Kályha ellenzőim

izléses kivitelben minden versenyt felülmulják és ár tekintetében is a legolcsóbbak, miért is kérem a n. é. közönség szives pártfogását. Vasbutor javítások, újjafényezés és festése elfogadtatik.

Teljes tisztelettel

FLEISCHER ADOLF,

Arad, hal-tér 4-ik sz.

804.

Atzél sodrony-ágybetétek

minden mértékre készülnek.

Losch J. tomesi üvegyárainak
főképviselete.

A közelgő karácsony érdekes új-
donságai megérkeztek és megte-
kinthetők.

A zay-ugróczi üvegyárainak
főraktára.

GEBHART J. és FIA cég

Andrássy-tér 16. szám alatti

üveg-, porcellán-, ezüstölt diszmű-, alpacca-, lámpa- és kép-
keret nagykereskedésében.

Nagy raktár és választék mindennemű legújabb divatu és szerkezetű

Ditmar-lámpákból.

Salon és budoir-lámpák selyemernyőkkel, asztalkával. **Ebédő-lámpák** kúrossal vagy a legfinomabb mintázatu opál ernyőkkel. **Irodai, zongora, terem, üzlet, gyárhelyiségek**, vagy **műhely-lámpák** 10-től 150 gyertyafény erőig, a legújabb és legelméletesebb szerkezetű égőkkel 2 frt 50 krtól 25 frt. **Hálószoba-lámpák** színes üveggel és bronce montirozással, díszes kivitelben. Ezekon kívül raktáron tartatnak az összes jó hírnevű lámpagyárak készítményei, melyek közül kiemelődnek a „Brüner Testvérek”, a „Wöllmsdorff blitzlámpagyár” és a „Halbärth belga lámpagyár” kitűnő készítményei.

Minden ízlést kielégítő választék található:
ezüstölt alpacca-árakból.

Cristofle-ezüst: Különösen ajánlhatók ezen párisi cég **evő-eszközei**, melyek úgy a valódi ezüstöt megközelítő tulajdonságaik, mint a nemes formák és a tartós szilárd anyag minősége folytán e téren az első helyet foglalják el.

Ezenkívül minden egyéb a háztartásban előforduló használati tárgyak mint: tea-szűrők, diótörők, cukorfogók, citromsajtók, tálcák, pohártartók, kés-zsámolyok, ecet-olajtartók, gyertyatartók és salátakészletek nagy mennyiségben raktáron tartatnak.

Azonkívül dúsz választék **DISZTÁRGYAKBAN.** Gyümölcs-állványok, saláta-készletek, jardiniérek, vázák, névjegy-kosarak és tálcák, porczukor és tea-sütemény tartók, samovárok, mocca és tea készletek, girandolok stb. eredeti gyári áron. Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Feltűnő szépségű

porcellán újdonságok:

Egyedüli képviselője az országos hírvű „Herendi porcellángyár” műveinek. **Thüringiai és francia porcellánárak:** Porcz. csipke öltönyű bábok, angyalok, amorettek és ballerínák. Remek mintázatu an. **Virág-vázák, faldiszek, névjegy-tartók, palma-vedrek és oszlopok:** Majolica, teracotta, Syderolith és egyéb divatban lévő anyagokból. Porcellán alakok, szobadiszek, falképek feltűnő szépségben és nagy választékban.

Étkezők, tea, kávé, mocca és mosdó-készletek teljes összeállításban vagy külön minden áron. **Étkezéskészletek** 12 szem. 20 frttól 150 frt. **Mocca-, tea- és kávé-készletek** 6 szem. 3.50—30 frt. **Mosdók** 4 frttól 6 frt. **Nem ósdiságok, hanem újdivatú árak kaphatók igen olcsó áron.**

Üveg-gyártmányok:

A „Tomesi üvegyárainak”, a „Zay-Ugróczyi” és a világhírű „Baccarat” franciaországi üvegyárainak készítményei a legnagyobb választékban. — Folyton raktáron tartatnak: **Teljes összeállítású üveggészletek** eredeti gyári áron. **Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve.** Vendéglői, kávéhazai és háztartási teljes berendezések. Legfinomabb tükör-árak. Csillárok és üveglámpák. **Különlegesség:** Hármas csiszolt tükörök nickel keretben, a legfinomabb angol színezetű képekkel, különféle alakban. Aradon egyedül e cégénél található.

Nagy raktár westfali nickel főző-edény és háztartási cikkekben.

Ismét eladóknak jelentékeny árkedvezmény.

Vidéki megrendelések a legpontosabban és azonnal teljesítetnek.

Alapított 1850.

Ditmar R. lámpagyárainak főraktára
Aradon.

Christofle C. és társa főraktára
Aradon.

Nagy raktár valódi westfali nickel főző-edény és háztartási cikkekben.

Ditmar-féle biztonsági és szagtalan petroleum eladás.

1894.

ŐSZ.

1894.

NEUMANN.

férfi-, fiu- és gyermek-ruha áruháza.

ARAD, ANDRÁSSY-TÉR 9. SZÁM.

Telefon 238. sz.

Szabott árak.

1845. ALAPITTATOTT 1845.

RAKTÁRAK:

Bécs, Máriahilferstrasse 35-ik szám.

Bécs, Kärnthnerstrasse 31-ik szám.

Arad.
Debreczen.
Ujvidék.
Nisch.

Nagyvárad.
Temesvár.
Fiume.
Laibach.

Eszék.
Zágráb.
Szófia.
Becskekerek.

Pancsova.
Belgrád.
Szerajevo.
Szilisztria.

Merán.

Trieszt.

Szabott árak.

Szabott árak.

Alapított 1875-ben.

Stern M. A.

238. sz.

kizárólagos női confection áruháza.

Legnagyobb raktár

Arad és vidékén.

Dús választék

minden e szakmába vágó

cikkekben

lehető jutányos árak mellett.

Alapított 1875-ben.

